

IZVJEŠĆE
STRUČNOG POVJERENSTVA
O REAKREDITACIJI
POSLIJEDIPLOMSKOGA DOKTORSKOG STUDIJA
Sociologija
Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

Datum posjeta:
20. svibnja 2019.

Rujan 2019. godine

Projekt je sufinancirala Europska unija iz sredstava Europskoga socijalnog fonda.
Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

SADRŽAJ

UVOD.....	3
KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA.....	5
PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE.....	7
PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA	7
PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA	7
NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA.....	7
PRIMJERI DOBRE PRAKSE	8
USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA	9
OCJENA KVALITETE	11

UVOD

Stručno povjerenstvo koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) izradilo je Izvješće o reakreditaciji sveučilišnog poslijediplomskog doktorskog studija *Sociologija* na temelju Samoanalize studijskog programa, popratne dokumentacije te posjeta Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO), javno tijelo koje je punopravni član Europskog registra agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Quality Assurance Register for Higher Education* – EQAR) i Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Association for Quality Assurance in Higher Education* – ENQA), u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09) i Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskih programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/10), provodi reakreditaciju visokih učilišta, odnosno njihovih studijskih programa. Ovdje je riječ o reakreditaciji dijela djelatnosti visokih učilišta, odnosno sveučilišnih poslijediplomskih studijskih programa.

Akreditacijski savjet Agencije imenovao je Stručno povjerenstvo kao neovisno stručno tijelo kako bi provelo neovisno vrednovanje poslijediplomskog sveučilišnog studija.

Izvješće sadrži:

- kratak opis studija
- preporuku Stručnog povjerenstva Akreditacijskom savjetu Agencije
- preporuke za poboljšanje kvalitete i prijedloge mjera koje treba provesti u predstojećem razdoblju (te provjeriti postupkom naknadnog praćenja)
- kratku analizu prednosti i nedostataka
- popis uočenih dobrih praksi
- zaključke o usklađenosti s propisanim uvjetima izvođenja studija
- zaključke o usklađenosti s kriterijima za ocjenu kvalitete

Članovi Stručnog povjerenstva:

1. prof. Alan O'Leary, School of Languages, Cultures and Societies, University of Leeds, Velika Britanija
2. prof. Tim Woods, Department of English and Creative Writing, University of Aberystwyth, Velika Britanija
3. prof. Claudia Tiersch, Philosophische Fakultät, Humboldt-Universität Berlin, Njemačka
4. prof. Vladimir Unkovski-Korica, School of Social and Political Sciences, University of Glasgow, Velika Britanija
5. prof. Bojan Aleksov, School of Slavonic and East European Studies, University College London, Velika Britanija
6. prof. Kurt Villads Jensen, Stockholms Universitet, Švedska
7. prof. Emmerich Kelih, Department of Slavonic Studies, Universität Wien, Austrija
8. prof. Barbara Sonnenhauser, Universität Zürich, Švicarska
9. Iuliana Soficaru, doktorandica, Central European University, Mađarska
10. Dajana Vasiljevićová, doktorandica, Charles University, Češka
11. prof. James Wickham, Trinity College Dublin, Irska
12. prof. Gergely László Rosta, Institut für Soziologie, Universität Münster, Njemačka

13. prof. Václav Štětka, Loughborough University, Velika Britanija
14. Ieva Bloma, doktorandica, European University Institute, Italija
15. Nika Đuho, doktorandica, Hrvatsko katoličko sveučilište, Hrvatska

Visoko su učilište posjetili:

1. prof. James Wickham, Trinity College Dublin, Irska
2. prof. Gergely László Rosta, Institut für Soziologie, Universität Münster, Njemačka
2. prof. Václav Štětka, Loughborough University, Velika Britanija
3. Ieva Bloma, doktorandica, European University Institute, Italija
4. Nika Đuho, doktorandica, Hrvatsko katoličko sveučilište, Hrvatska

Podrška radu Stručnog povjerenstva:

- Marina Matešić, koordinatorica, AZVO

Tijekom posjeta Stručno je povjerenstvo održalo sastanke s:

- upravom
- voditeljima studijskih programa
- doktorandima
- nastavnicima i mentorima

KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

Naziv studijskog programa: Sociologija

Nositelj: Sveučilište u Zagrebu

Izvođač: Filozofski fakultet

Područje i polje i akademski stupanj: društvene znanosti, sociologija; doktor/ica znanosti u području društvenih znanosti, polje sociologija (dr. sc.)

Razina kvalifikacija u odnosu na kvalifikacijske okvire drugih država: Hrvatska: razina 8.2., razina 8 EQF-a

Godine upisa: 2013./14. – 2017./18. – 5 godina upisa

Trajanje doktorskog studija u akademskim godinama: 3 godine, 180 ECTS-a

Ukupan broj doktoranada: 33 (koji imaju financiranje: 10)

Broj nastavnika na doktorskome studiju: 12 vlastitih nastavnika i 10 vanjskih suradnika

Broj mentora: 22

Ishodi učenja programa:

Ishodi učenja (nadalje: IU):

IU 1: kritički koristi znanstvenu literaturu u svrhu upoznavanja s teorijskim konceptima i empirijskim istraživanjima u području interesa

IU 2: definira relevantna istraživačka pitanja i istraživačke ciljeve u području interesa

IU 3: prevodi teorijske koncepte i probleme u mjerljiv oblik

IU 4: postavlja teorijski i/ili empirijski utemeljene hipoteze i jasno ih obrazlaže

IU 5: analizira i evaluira metodologiju i rezultate različitih socioloških istraživanja

IU 6: razlikuje vrste uzoraka i tehnike uzorkovanja, te odabire i konstruira primjeren uzorak s obzirom na istraživačko pitanje i/ili hipoteze

IU 7: provodi osnovne i složene parametrijske i neparametrijske statističke analize

IU 8: kritički koristi i interpretira rezultate istraživanja

IU 9: prezentira rezultate empirijskih istraživanja na jasan i strukturiran način

IU 10: formulira usmene i pismene prikaze spoznaja u području

IU 11: obrazlaže društvenu i praktičnu vrijednost znanstvenog pristupa u rješavanju aktualnih problema i pitanja

IU 12: samostalno koncipira i provodi empirijsko istraživanje u području interesa

IU 13: primjenjuje najviše etičke standarde društvenih istraživanja

Opis studija: kolegiji 80 ECTS-a + 23 ECTS-a kroz semestralne kolokvije i sudjelovanje – ukupno 100 ECTS-a kroz kolegije i ispite. 29 ECTS-a kroz istraživački rad ili konzultacije (preostali ECTS bodovi nisu razjašnjeni)

1. godina: 40 ECTS-a kroz kolegije (4 kolegija); 10 ECTS-a kroz predstavljanje i obranu rada (na semestralnom kolokviju); 8 ECTS-a kroz konzultaciju s mentorom savjetnikom.
2. godina: 40 ECTS-a kroz kolegije; 5 ECTS-a za predstavljanje rada (semestralni kolokvij); 5 ECTS-a za obranu teme doktorskog rada; 8 ECTS-a za konzultacije.
3. godina: 5 ECTS-a za semestralni kolokvij; 4 ECTS-a za konzultacije s mentorom; 20 ECTS-a za izradu i obranu disertacije.

PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE

Na temelju obavljenog postupka reakreditacije, odnosno procjene dostavljenog materijala (Samoanaliza i dr.), posjeta visokom učilištu i razgovora predviđenih protokolom posjeta Stručnog povjerenstva, Stručno povjerenstvo donosi neovisno mišljenje u kojem Akreditacijskom savjetu Agencije preporučuje:

Izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do dvije godine, tijekom kojih Odsjek mora provesti potrebna poboljšanja; upis studenata NIJE zabranjen.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Restrukturirati studij: jasno razlučiti individualne znanstvene supervizije i nastavni rad na razini diplomskog studija. Tijekom prva dva semestra studenti bi trebali slušati obvezne kolegije koji obrađuju (a) opću sociologiju i (b) znanstvene metode, a isto bi razdoblje MOGLO uključivati vrlo mali broj izbornih kolegija iz specifičnih područja sociologije koji su usklađeni s područjem stručnosti nastavnih djelatnika i znanstvenim programom Fakulteta. Do kraja trećeg semestra studenti bi trebali predati prijedlog doktorske disertacije (razrađen prijedlog istraživanja); trebali bi provesti istraživanje i izraditi disertaciju pod vodstvom službenog mentora.
2. Razjasniti upisne postupke i racionalizirati upisnu kvotu u skladu s brojem mjesta za studente kojima su pokriveni troškovi studija i mogućnostima za sudjelovanje u istraživačkim projektima; studente upisivati na temelju inicijalnog (preliminarnog) prijedloga istraživanja; birati studente čiji su prijedlozi istraživanja u skladu sa znanstvenom strategijom Fakulteta.
3. Osnažiti nastavne sadržaje iz kvantitativne metodologije koji bi omogućili razvoj specijaliziranih vještina na razini dokorskog obrazovanja. U isto vrijeme, trebalo bi osigurati upoznatost svih pristupnika s osnovnim kvantitativnim i kvalitativnim metodama.
4. Formalizirati pravila za mentorski rad (učestalost kontakata, izvještavanje itd.).
5. Planirati obvezne kolegije (vidjeti prethodne napomene) kako bi se osiguralo ostvarivanje općih ciljeva učenja.
6. Nastavnici i mentori trebali bi u pravilu biti djelatnici Fakulteta – sve nastavne i mentorske obveze trebale bi biti dio standardnog radnog opterećenja djelatnika.
7. Osigurati usavršavanje iz mentoriranja doktoranada za sve mentore.

PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Renomiranost pojedinih djelatnika.
2. Fleksibilnost u prilagođavanju interesima studenata (ali – vidjeti prethodne napomene – to ponekad ima negativne posljedice za kvalitetu programa).
3. Prema informacijama od studenata, nastavnici su pristupačni i pružaju im podršku.

NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Studenti ne dobivaju nužno doktorsko obrazovanje iz sociologije; mentorski i nastavni rad ograničeni su na individualne interese studenata i/ili mentora.
2. Nedostatak značajnih međunarodnih iskustva.
3. Većina djelatnika ne sudjeluje u međunarodnim akademskim debatama, zbog čega ni sudjelovanje njihovih studenata nije vjerojatno.

4. Studenti dobivaju vrlo malo usavršavanja iz općih istraživačkih vještina.
5. Visoki postotak odustajanja od studija – minimalno praćenje neaktivnih studenata.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Određeni intelektualni entuzijizam studenata i njihovih mentora.
2. Sudjelovanje pojedinih studenata u znanstvenim projektima.

USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA

Propisani minimalni zakonski uvjeti:	DA/NE bilješke
1. Visoko je učilište (VU) upisano u Upisnik znanstvenih organizacija u znanstvenom području doktorskog studija i ima pozitivan ishod reakreditacije (dopusnicu) za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje.	DA
2. VU ima „vertikalnu“ studijskih programa (izvodi preddiplomske i diplomske sveučilišne studijske programe) koji vode do doktorskog studija u istom području i polju ili poljima (u slučaju interdisciplinarnih studija) te potreban broj nastavnika, kao što je definirano člankom 6. Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/2010).	DA
3. VU ima zaposlen potreban broj znanstvenika, kako je definirano člankom 7. Pravilnika o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice (NN 83/2010).	DA
4. Najmanje 50 % sadržaja na visokom učilištu izvode vlastiti nastavnici (nastavnici u punom radnom odnosu i izabrani u znanstveno-nastavna zvanja).	DA
5. Omjer je nastavnika i studenata na cijelom visokom učilištu ispod 1 : 30.	DA
6. Visoko je učilište osiguralo javnost disertacija.	DA
7. Visoko je učilište osiguralo postupak oduzimanja akademskog stupnja (dr. sc.) odredbama statuta ili drugoga općeg akta ako se utvrdi da je stečen protivno propisanim uvjetima za njegovo stjecanje, grubim kršenjem pravila studija ili na temelju disertacije koja je plagijat ili krivotvorina.	DA
Dodatni uvjeti Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja	
1. VU (ili više njih) ima barem pet nastavnika izabranih u znanstveno-nastavna zvanja u polju ili poljima relevantnim za izvođenje studija, uključenih u izvođenje doktorskog studija.	DA
2. VU u postupku posljednje reakreditacije ima standard Znanstvena i stručna djelatnost ocijenjen najmanje „djelomično provedeno“ (3).	DA
3. Program doktorskog studija usklađen je sa strateškim programom znanstvenog istraživanja Visokog učilišta.	NE
4. Omjer je mentora i studenata na cijelom Visokom učilištu ispod 1 : 3.	DA
5. Mentori udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnom radnom mjestu ili suradničkom (post. doc.) i ima barem dvije godine istraživačkog post. doc. iskustva; b) aktivan znanstvenik u znanstvenom području doktorskog studija: u posljednjih pet godina objavljivao znanstvene radove, sudjelovao na međunarodnim znanstvenim skupovima i/ili sudjelovao u projektima (Tablica 2, Mentori i doktorandi); c) potvrđuje izvedivost okvirnog plana istraživanja pri upisu doktoranda (ili pri prijavi teme); d) osigurava potrebne uvjete (uključujući financijsku podršku) za provedbu	NE / Nije moguće odrediti za sve mentore

znanstvenih istraživanja doktoranda (sukladno s okvirnim planom istraživanja doktoranda), bilo kao voditelj, suvoditelj ili suradnik znanstvenog projekta ili na druge načine; e) prošao neku vrstu osposobljavanja (komentorstvo, radionice ili dr.); f) ima pozitivno mišljenje visokog učilišta o mentorskom radu.	
6. Nastavnici udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnom radnom mjestu; b) aktivan znanstvenik, prepoznat u polju predmeta koji predaje (t. 1.).	NE / Nije moguće odrediti
Napomena Stručnog povjerenstva: Dio nastavnika na doktorskom studiju u posljednjih je pet godina imao dosta ograničenu znanstvenu produktivnost pa je teško procijeniti jesu li znanstveno aktivni. Osim toga, znanstveni profili velikog dijela nastavnika pokazuju da oni objavljuju gotovo isključivo na hrvatskom jeziku, što nije dosljedno s međunarodnim aspiracijama Sveučilišta u Zagrebu, opisanim u Razvojnoj strategiji.	
7. Mentor u pravilu ne sudjeluje u povjerenstvu za ocjenu teme i povjerenstvu za ocjenu i obranu doktorskog rada.	NE
8. Program doktorskog studija osigurava barem tri godine individualnoga/samostalnoga istraživačkog rada (paralelno, individualno, unutar ili izvan nastave), a pod samostalnim se istraživačkim radom podrazumijeva pisanje disertacije, pisanje radova, odlazak na međunarodne konferencije, terenski rad, nastava u svrhu istraživanja i dr.	NE (Napomena: intenzitet nastavnog dijela studija može studentima otežati fokusiranje na istraživački rad tijekom prva četiri semestra.)

OCJENA KVALITETE

	OCJENA KVALITETE I OBJAŠNJENJE POVJERENSTVA („visoka razina kvalitete“ ili „potrebna poboljšanja“)
1. RESURSI: NASTAVNIČKI, MENTORSKI I ISTRAŽIVAČKI KAPACITETI I INFRASTRUKTURA	
1.1. Visoko je učilište prepoznatljiva institucija po istraživačkim/umjetničkim postignućima u znanstvenoj/umjetničkoj disciplini iz koje izvodi doktorski studij.	VISOKA RAZINA KVALITETE Odsjek za sociologiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu ima dugu povijest dominacije u polju sociologije u Hrvatskoj. U cjelini, djelatnici Odsjeka svojim su radovima dobro predstavljeni u hrvatskoj sociologiji u pitanju publikacija i citiranosti;¹ nekoliko djelatnika imalo je vodeće uloge u razvoju sociologije u Hrvatskoj. Neki djelatnici Odsjeka svojim radovima pridonose intelektualnom i kulturnom životu Hrvatske; u isto vrijeme dio djelatnika sudjeluje u međunarodnim projektima (od kojih je najznačajniji <i>European Values Study</i>), a bili su i gostujući predavači na drugim europskim sveučilištima. Većina je radova Odsjeka objavljena na hrvatskom jeziku, zbog čega nisu bili izravno dostupni većini članova Stručnog povjerenstva. Zbog toga komentari koji slijede možda nisu toliko precizni kao što bi Povjerenstvo željelo. Kao što je vidljivo iz njihovih publikacija, većina istraživačkog rada Odsjeka usredotočeno je na opće područje kulturne sociologije. Unutar te vrlo široke orijentacije čini se da Odsjeku nedostaju jasna područja znanstvene stručnosti koja se ne svode na postignuća pojedinih djelatnika. Nije moguće identificirati jasne grozdove stručnosti ili postignuća, što ukazuje na nedostatak jasne znanstvene strategije. Čini se da postoji težnja prema pokrivanju mnogih područja suvremene sociologije, no posljedica toga je da Odsjek nema jasan profil. Usprkos širokom, pa čak i eklektičnom rasponu istraživanja, zamjetno je da pitanja društvene nejednakosti, društvenih struktura te društvenih i ekonomskih politika nemaju prioritet u radu Odsjeka. S obzirom na rasprave u europskim društvenim znanostima

¹ Tablice u Samoanalizi sadrže popis objavljenih radova i citata relevantnih za ovo područje u posljednjih pet godina. Za nekoliko pojedinaca navedeni su ispravni podaci, ali čini se da je, barem za podatke s Google Scholar, većina jednostavno dala ukupan broj za sve godine (radova, citata, h-indexa). Na taj se način oni pojedinci koji su dali ispravne podatke doimaju dosta manje produktivnima nego njihovi kolege!

	o prirodi 'post-socijalističkih' društava, očekivalo bi se da će djelatnici Odsjeka dati važan doprinos tom području. Čini se da Odsjek baš ne radi na razvijanju potencijalnih sinergija među osobljem, kao ni na određivanju prioriteta među pojedinim područjima u pitanju zapošljavanja djelatnika. Posljedica toga je da su i teme disertacija očito rezultat osobnih preferencija studenata. Drugim riječima, čini se da doktorski studij samo omogućuje ostvarivanje interesa pojedinih studenata i nastavnika/mentora umjesto da koristi i razvija područja stručnosti. U Samoanalizi se spominje određena međunarodna mobilnost doktorskog studija (posjet dolaznog doktoranda i nastavnika), ali to je premalo za odsjek koji želi biti vodeći u državi.
1.2. Broj i opterećenost nastavnika angažiranih na doktorskom studiju osiguravaju kvalitetno doktorsko obrazovanje.	POTREBNA POBOLJŠANJA Kategorije 'nastavnik' i 'savjetnik' se preklapaju (neki 'nastavnici' su i 'mentori' ili 'savjetnici'). Dok su 'nastavnici' definirani kao djelatnici koji drže formalne kolegije na doktorskom studiju, pokazalo se da su ti 'kolegiji' zapravo individualne konzultacije iz područja stručnosti nastavnika koje su prilagođene interesima studenata. To se ne može opravdati; kao što je vidljivo iz tablice Ciljevi učenja ta procedura miješa mnogo različitih ciljeva. U sklopu koherentnog doktorskog studija sociologije, <i>nastava</i> bi trebala dovesti do usvajanja (1) napredne razine istraživačkih vještina, (2) naprednog shvaćanja općih socioloških teorija i rasprava i (3) upoznatost s najnovijim dostignućima u području koje doktorand istražuje. Dok se ciljevi (1) i (2) obično postižu kroz napredne kolegije, cilj (3) uglavnom osigurava mentor(i) doktorskog rada. Za razliku od toga, zagrebački doktorski studij ne samo što izdvaja većinu posla oko cilja (3) vanjskim nastavnicima već i dopušta da se inicijalna faza izrade disertacije protegne na skoro četiri semestra. Vanjski 'nastavnici' dobivaju zasebnu naknadu za svoj rad. Dok to nastavnicima može predstavljati koristan dodatan izvor zarade, posljedica je da se Odsjek ne fokusira na vlastite snage niti se njima koristi; mogućnost takvog <i>ad hoc</i>, dodatnog „nastavnog rada“ iz nasumično odabranih specijalističkih tema doprinosi kontinuiranoj fragmentaciji studija.
1.3. Nastavnici su visokokvalificirani znanstvenici za predmete koje drže i	VISOKA RAZINA KVALITETE

kojima su posvećeni i time omogućavaju kvalitetan doktorski studij.	Svi koji rade kao 'nastavnici', bili oni djelatnici Odsjeka ili ne, imaju doktore znanosti. Od nastavnika koji nisu mentori, jedan ima samo minimalni broj objavljenih radova, no čini se da je zaposlen zbog svog specijalističkog znanja iz znanstvenih metoda; ostali nastavnici uglavnom imaju dosta objavljenih radova i čini se da uživaju dobar ugled u hrvatskoj znanstvenoj zajednici.
1.4. Broj i kvalifikacije mentora osiguravaju kvalitetnu izradu doktorskoga rada.	POTREBNA POBOLJŠANJA Doktorski studij plaća nastavnike koji dolaze izvan Sveučilišta, a koristi i mentore s drugih institucija. U isto vrijeme, čini se da dio vlastitih nastavnih djelatnika trenutno ne vodi doktorske studente. Bilo bi očekivano da svi stalno zaposleni znanstvenici mentoriraju doktorske studente kao dio svojeg radnog opterećenja.
1.5. Visoko je učilište razvilo metode provjere kvalificiranosti nastavnika i mentora.	POTREBNA POBOLJŠANJA Generalno, nastavnici i mentori imaju dosta objavljenih radova u Hrvatskoj, što potvrđuje njihov značajan doprinos sociološkoj znanosti u državi. Međutim, prema ranije objavljenom istraživanju hrvatskih socioloških publikacija (Prpić i Petrović 2010), ne samo što su gotovo sve te publikacije na hrvatskom jeziku već se skoro svi citati mogu pribrojiti hrvatskim publikacijama. Većina znanstvenika očito su dobro poznati u Hrvatskoj, ali uglavnom nepoznati izvan granica države. To pak znači da hrvatski sociolozi uglavnom primaju ideje i koncepte iz inozemstva, ali ne doprinose širim europskim i/ili međunarodnim diskusijama. Nezanemariv broj nastavnika i mentora sudjeluje u europskim znanstvenim mrežama i projektima, ali Odsjek ne bi trebao precijeniti značaj tog sudjelovanja i uložiti više napora u pružanje podrške širem međunarodnom angažmanu.
1.6. Visoko učilište raspolaže kvalitetnim istraživačkim resursima u skladu sa zahtjevima znanstvene/umjetničke discipline iz koje se izvodi doktorski program.	VISOKA RAZINA KVALITETE Čini se da je pristup časopisima i međunarodnim bazama podataka zadovoljavajuć.
2. INTERNI SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STUDIJA	
2.1. Visoko je učilište odredilo i prihvatilo djelotvorne postupke kojima se predlaže, odobrava i izvodi doktorski studij. Ti postupci uključuju	VISOKA RAZINA KVALITETE Sveučilište ima jasno propisana pravila o pokretanju i odobravanju novih doktorskih programa koji se pokreću

obrazloženje znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih i gospodarskih potreba.	na temelju odluke Senata. Senat donosi odluku na temelju provedenog postupka vrednovanja koji je propisan Pravilnikom o postupku vrednovanja studijskih programa doktorskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Navedeni Pravilnik, među ostalim, propisuje elaborat o studijskom programu u kojem se obrazlažu društvene, kulturne, znanstvene i gospodarske potrebe pokretanja doktorskih programa. Filozofski fakultet ima utvrđenu proceduru predlaganja i prihvatanja doktorskih programa koji se zatim šalju na akreditaciju na Sveučilište u Zagrebu. Prihvaćene programe potvrđuje Vijeće društveno-humanističkog područja i Senat Sveučilišta u Zagrebu.
2.2. Pokretanje je dokorskoga studija usklađeno sa znanstvenom misijom i vizijom visokog učilišta.	POTREBNA POBOLJŠANJA Prema Samoanalizi poslijediplomski doktorski studij Sociologija u skladu je s Razvojnou i znanstvenoistraživačkom strategijom Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 2018. do 2023. godine, u koju je uključena i strategija razvoja Odsjeka za sociologiju. Ova Strategija identificira tri područja istraživanja: 1. Društvenu nejednakost, 2. Održivost društvene zajednice, sigurnost i društvenu koheziju, i 3. Učinak digitalne tranzicije na društvene promjene. Međutim, odabir doktorskih studenata, tema disertacija i tema kolegija ne odražavaju jasno ta odabrana područja istraživanja. Iako studenti biraju temu istraživanja tijekom prvog semestara, nisu dovoljno motivirani da se usredotoče na glavne strateške teme. Preporuka: Odsjek bi trebao razmotriti načine na koji se sadržaj studija, izbor kandidata i mentora itd. usklađuje s glavnim temama definiranim u Strategiji Sveučilišta.
2.3. VU sustavno prati uspješnost programa periodičnim vrednovanjem dokorskoga studija i radi na poboljšanjima.	POTREBNA POBOLJŠANJA Visoka kvaliteta obično se temelji na uhodanim mehanizmima za periodično praćenje i poboljšanje kvalitete dokorskoga studija. Prema Samoanalizi temeljni elementi tog mehanizma na Sveučilištu uključuju mjesečne sastanke Vijeća dokorskoga studija, kao i kontinuirano praćenje i analiziranje znanstvene produktivnosti mentora u skladu s Pravilnikom o uvjetima za izbor u znanstvena, odnosno znanstveno-nastavna zvanja, koji nastavnici i mentori moraju ispuniti svakih 5 godina. Koliko je Povjerenstvo shvatilo, praćenje programa provodi se na neformalnoj razini, a ne korištenjem

	formalnih mehanizama kao što su prikupljanje i analiziranje povratnih informacija pristupnika, alumna i studenata koji su odustali od studija, pogotovo vezano uz pitanje sustava mentorstva i podrške na studiju, kao i razloga za odustajanje od studija. Doktorandi su izrazili zabrinutost u vezi s nepostojanjem kanala za davanje povratnih informacija ili pritužbi. Preporuka: Razraditi sustavnije elemente za praćenje uspješnosti programa.
2.4. VU sustavno prati uspješnost mentora/ima mehanizme vrednovanja mentora, promjene mentora i rješavanja mogućih problema između mentora i doktoranda u slučaju potrebe.	POTREBNA POBOLJŠANJA Za ovaj kriterij vrijedi isti komentar kao i za prethodnu točku. Postoje brojna tijela i povjerenstva kojima se može obratiti u slučaju problema između mentora i doktoranada. Međutim, takvi su slučajevi rijetki i obično se rješavaju neformalnim putem. Prema Samoanalizi, planira se uvesti sustavna analiza godišnjih izvješća doktoranada i mentora, kao i sustav nagrađivanja uspješnih mentora i definiranje kriterija prema kojima će biti birani. Stručno povjerenstvo potpuno podržava uvođenje takvih formalnih mjera za praćenje uspješnosti mentora, a pogotovo naglašava važnost prikupljanja povratnih informacija od sadašnjih i bivših doktoranada, kao i praćenje relativno niskog postotka uspješnog završetka studija.
2.5. VU osigurava akademsku čestitost i slobodu znanstvenog istraživanja.	POTREBNA POBOLJŠANJA Sveučilište ima odgovarajuće postupke za osiguravanje akademske čestitosti i sprečavanja neetičkog ponašanja. Stručno povjerenstvo svakako preporučuje uvođenje softvera za otkrivanje plagijata.
2.6. Postupak izrade i obrane teme doktorskog rada jasan je i objektivan te obuhvaća javno predstavljanje teme doktorskoga istraživanja.	POTREBNA POBOLJŠANJA Postupak izrade i obrane teme doktorskog rada čini se dobro reguliranim, transparentnim i objektivnim, no postoje manji problemi koji bi se mogli unaprijediti. Jedan od njih je krajnji rok za obranu istraživačkog sinopsisa. Prema sveučilišnim pravilima obrana bi trebala biti do kraja šestog semestra. Prema pravilima doktorskog studija rok je kraj četvrtog semestra. To bi trebalo ujednačiti. Općeniti je prijedlog Povjerenstva da se potencijalne kandidate traži da predaju kratak sinopsis već prilikom prijave na studij. Konačan rok u kojem „neaktivni” studenti moraju predati

	temu disertacije ostao je nejasan.
2.7. Ocjena doktorskoga rada rezultat je znanstvene procjene neovisnoga povjerenstva.	POTREBNA POBOLJŠANJA Čini se da postupci osiguravaju znanstveno potkovanu procjenu neovisnog povjerenstva. Povjerenstvo bi htjelo istaknuti isti problem kao i u prethodnom kriteriju: krajnji rok u kojem „neaktivni“ studenti moraju predati temu disertacije ostao je nejasan. Kako na novom studiju do sada nije bilo obranjenih disertacija, Povjerenstvu se čini da je to dosta važno pitanje. Povjerenstvo svakako podržava ideju da (potencijalni) mentori ne sudjeluju u inicijalnoj fazi obrane teme doktorskog rada, pogotovo prilikom ocjenjivanja/obrane završene disertacije.
2.8. VU objavljuje sve potrebne informacije o studiju, uvjetima upisa, izvođenja, kao i uvjetima napredovanja i završetka studija na lako dostupnim mjestima i medijima.	VISOKA RAZINA KVALITETE Prema Samoanalizi, sve potrebne informacije dostupne su na internetskim stranicama doktorskog studija, kao i na stranicama poslijediplomske referade Fakulteta. Sve važne informacije također se prenose doktorandima e-poštom, izravno na kolegijima, a posebice na konzultacijama s mentorom-savjetnikom i na semestralnim kolokvijima.
2.9. Financijska sredstva prikupljena za potrebe doktorskog obrazovanja raspodjeljuju se jasno i na način koji osigurava održavanje i unaprjeđenje doktorske izobrazbe (osigurava izvođenje i potporu istraživanju doktoranda kako bi uspješno završili program).	POTREBNA POBOLJŠANJA Prema godišnjem financijskom planu, financiraju se honorari nastavnima i mentorima, gostujućim predavačima i mentorima, financira se sudjelovanje doktoranada na domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima, (su)organizacija domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova i ljetnih škola, semestralni kolokviji i suvremena znanstvena literatura koja je na raspolaganju doktorandima (ali i svima drugima) u knjižnici Filozofskog fakulteta. Stručno povjerenstvo snažno preporučuje puno jače motiviranje (potencijalnih) mentora, bilo davanjem značajne dodatne naknade za taj rad ili uključivanjem predavanja i seminara na doktorskome studiju u redovno nastavno opterećenje.
2.10. Školarine se utvrđuju na temelju jasnih kriterija (i stvarnih troškova studija).	POTREBNA POBOLJŠANJA Prema Samoanalizi, „školarinu određuje Vijeće Filozofskog fakulteta na temelju kriterija za doktorske studije.” Dio

	doktoranada kritizirao je činjenicu da dio iznosa od školarina odlazi Fakultetu.
3. POTPORA DOKTORANDIMA I NAPREDOVANJE TIJEKOM STUDIJA	
3.1. VU određuje upisne kvote na temelju nastavničkih i mentorskih kapaciteta.	POTREBNA POBOLJŠANJA Omjer je nastavnika i studenata na Filozofskom Fakultetu 1 : 14, a mentora i doktoranada 1 : 1,16 (maksimalan je broj doktoranada koji neki mentor ima 2). Prijedlog: iako omjer nastavnika i studenata na Fakultetu zadovoljava propisani kriterij (1 : 3), bilo bi korisno uzeti u obzir i paralelno radno opterećenje tih nastavnika izvan Fakulteta. Postoje snažne indikacije da, kada bi se taj aspekt uzeo u obzir, omjer više ne bi bio tako povoljan.
3.2. VU određuje upisne kvote na temelju znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih, gospodarskih i drugih potreba.	POTREBNA POBOLJŠANJA Čini se da je najvažniji kriterij za određivanje upisnih kvota nastavni kapacitet Fakulteta. Osim toga, informacije iz Samoanalize vezane za taj kriterij fokusirane su na ponudu (od Fakulteta), a ne toliko na potražnju (analiza potreba, kako na Fakultetu tako i izvan njega). Na taj način, pružene informacije ne odgovaraju u potpunosti na pitanje iz ovog kriterija. Premda Fakultet ima nekoliko strateških dokumenata kojima se planira njegov razvoj i znanstveno-istraživačka strategija, nije jasno kako se postupak donošenja odluka o upisnim kvotama usvaja i počiva na spomenutim strateškim dokumentima; ta bi veza trebala biti puno jasnija.
3.3. Visoko učilište određuje upisne kvote ovisno o dostupnom financiranju za doktorande, odnosno na temelju apsorpcijskih potencijala znanstveno-istraživačkih projekata ili drugih izvora financiranja.	POTREBNA POBOLJŠANJA U akademskoj godini 2017/18. samo su 3 (od 28 aktivnih) doktoranda bila uključena u znanstveno-istraživačke projekte. Broj upisanih doktoranada koji sami financiraju studij ili im ga financira poslodavac koji nije u sustavu znanosti dvostruko je veći od doktoranada zaposlenih na Visokom učilištu. Nadalje, vrlo je vjerojatno da bi – ako ubrojimo i 5 doktoranada koji trenutno nisu aktivni – broj takvih studenata bio veći. Također, čini se da donošenje odluka o upisnim kvotama ne ovisi o broju aktualnih/nadolazećih znanstvenih projekata na Fakultetu. Moguće je da, kao što su izjavili djelatnici Fakulteta prilikom sastanka sa Stručnim povjerenstvom,

	takva situacija jača istraživačku slobodu doktoranada. No to bi se isto tako moglo protumačiti kao znak da na Fakultetu ne postoji jaka veza između (a) broja upisanih doktoranada i (b) broja doktoranada koji su potrebni za rad na aktualnim znanstvenim projektima (odnosno projektima dogovorenim za neko buduće vrijeme).
3.4. VU vodi računa pri odabiru i broju upisanih kandidata o tome da svaki kandidat koji će biti upisan ima potencijalnog mentora. Od upisa do kraja doktorskog studija vodi se računa o tome da svaki doktorand ima održivi plan znanstvenog istraživanja te da bude u mogućnosti uspješno završiti doktorsko istraživanje.	POTREBNA POBOLJŠANJA Omjer je mentora i studenata u redu (iako se ne uzima u obzir dodatno radno opterećenje izvan Fakulteta, što je vrlo čest slučaj). Nadalje, postoji uvjet da kandidati moraju imati plan studija/istraživanja. Ipak, mogli bismo se zapitati podrazumijeva li zaista trenutna struktura studija (6 semestara redovnog studija u kojoj se sinopsis mora obraniti tek na kraju 4. semestra, a <i>de facto</i> je obrana moguća sve do 6. semestra) „<u>održivi</u>“ plan istraživanja. To je problem na razini sustava. Dodatno pitanje odnosi se na obilježja individualnih planova studija/istraživanja. Prije svega, godišnji planovi doktoranada (takozvani <i>privatissimumi</i>) više su planovi studiranja, a ne toliko planovi <i>istraživanja</i>. To odražava općeniti problem programa koji je više usredotočen na nastavu/studiranje (ovisno o perspektivi), a ne na razvijanje istraživačkih vještina doktoranada. Drugo, način na koji se provodi zahtjev za izradom plana studiranja/istraživanja dopušta situacije u kojima su ti planovi formalnost, a ne pravi vodič za mlade znanstvenike koji još usavršavaju svoje istraživačke vještine. Postojeća pravila trebala bi biti nadopunjena s više detalja o logičkoj podlozi, funkcijama i obvezama različitih mentora (ukupno postoje tri tipa mentora). Također bi trebalo razmisliti o načinu učinkovitog prenošenja tih informacija studentima jer se stječe dojam da bi nekim studentima takva pojašnjenja bila dobrodošla.
3.5. VU osigurava zapošljavanje zainteresiranih, nadarenih i visokomotiviranih doktoranada iz inozemstva.	POTREBNA POBOLJŠANJA Stručno povjerenstvo nije uvjeren da je Fakultet poduzeo sve moguće korake da privuče međunarodne studente. Nova Razvojna i znanstvenoistraživačka strategija – barem na papiru – navodi internacionalizaciju kao jedan od glavnih razvojnih smjerova, što predstavlja dobar prvi korak, ali ta odluka mora biti popraćena praktičnim mjerama za implementaciju.

3.6. Seleksijski je postupak pri upisu javan i utemeljen na izboru najkvalitetnijih kandidata.	POTREBNA POBOLJŠANJA Seleksijski je postupak javan i čini se transparentnim. Studij bi mogao imati koristi od uvođenja zahtjeva da pristupnici moraju predati preliminarni prijedlog istraživanja u kojem bi dali pregled svog predloženog istraživačkog projekta. To bi bio bolji evaluacijski kriterij nego trenutni zahtjev za iskazivanjem znanstvenih interesa (što ne prelazi jednu stranicu). Konkretniji prijedlog istraživanja ne mora nužno značiti da pristupnik – u slučaju da bude odabran – ne može promijeniti svoju prvobitnu ideju za istraživački projekt. Takve bi se promjene mogle događati i trebaju biti dopuštene. Međutim, detaljni nacrt (koji bi slijedio uobičajenu strukturu prijedloga istraživanja) Fakultetu bi omogućio bolju procjenu istraživačkih potencijala pristupnika. Na sastanku s djelatnicima bilo je rečeno da je prethodna godina bila prva u kojoj su pristupnici morali opisati ne samo svoje općenite znanstvene interese već i potencijalni istraživački projekt. Međutim, Samoanaliza ne spominje takav kriterij. U svakom slučaju, ako je takva praksa uistinu uvedena, trebalo bi je zadržati i ojačati.
3.7. VU osigurava razvidnost postupka izbora kandidata u skladu s objavljenim kriterijima te razvidnost postupka prigovora.	VISOKA RAZINA KVALITETE
3.8. Postoji mogućnost priznavanja prethodnog učenja pristupnika i doktoranada.	VISOKA RAZINA KVALITETE
3.9. Prava i obveze doktoranda određene su odgovarajućim aktima visokog učilišta te ugovorom o studiranju koji osigurava visoku razinu institucijske i mentorske potpore doktorandima.	POTREBNA POBOLJŠANJA Studenti su kritizirali činjenicu što se sinopsis može braniti samo nekoliko puta godišnje i da se ti datumi objavljuju s vrlo malo prethodnog upozorenja. To stvara poteškoće u rasporedu, a predstavlja poseban problem za studente koji sami financiraju svoj studij ili koji rade (ali ne na znanstvenim institucijama). Preporuka je da se već na početku godine izradi i objavi kalendar s najvažnijim rokovima/datumima za nadolazeću akademsku godinu.
3.10. Osigurana je institucijska podrška za uspješnu prohodnost doktoranda kroz doktorski studij.	POTREBNA POBOLJŠANJA Studij bi se mogao unaprijediti povećanjem broja doktoranada koji ne moraju raditi puno radno vrijeme (na neznanstvenim ustanovama) uz studij. Mnogi aspekti

	studija koji su u prethodnim kriterijima identificirani kao problematični imaju tendenciju da stvaraju više problema za studente koji se sami financiraju i one čiji poslodavac nije znanstvena institucija. Također, studij bi definitivno profitirao od korištenja dostupnih međunarodnih programa (kratkotrajne) razmjene, kao i od programa financiranja za pohađanje međunarodnih konferencija i radionica (izvan Hrvatske) itd. Stručno povjerenstvo steklo je dojam da studij ne ulaže dovoljno truda u dobivanje takvog tipa financiranja. Ovdje moramo ponovno istaknuti već spomenuto (vidjeti kriterij 3.4.) pitanje pravilno realiziranih planova studiranja/istraživanja. Plan istraživanja – kada ne predstavlja puku formalnost – može biti izuzetno koristan instrument za osiguravanje uspješnog napredovanja studenata kroz studij. Također se mora primijetiti da se uspješno napredovanje studenata prema usavršavanju istraživanja kao umijeća može osigurati samo ako se program usredotoči na praktične istraživačke vještine i iskustva, a ne toliko na predavanja. Stoga je preporuka da se obrana sinopsisa planira za kraj drugog ili početak trećeg semestra (ako će trajanje studija ostati šest semestara). Također bi bilo dobro ponovo promisliti o trenutnoj situaciji u kojoj studenti nemaju <i>obvezu</i> slušati metodološke kolegije, a mogao bi se preispitati i preveliki naglasak koji je stavljen na kolegije iz kvalitativne metodologije (umjesto kvantitativne).
4. PROGRAM I ISHODI DOKTORSKOG STUDIJA	
4.1. Sadržaj i kvaliteta programa doktorskoga studija u skladu su s međunarodno prihvaćenim standardima.	POTREBNA POBOLJŠANJA Općenito, studij je osmišljen u skladu s međunarodnim standardima za doktorsko obrazovanje iz tog polja i uvelike zadovoljava formalne uvjete i očekivanja povezana s tom razinom obrazovanja; međutim, međunarodni su standardi puno manje vidljivi u određenim aspektima programa, kao i u načinima na koji se on izvodi. Nastavni plan i program nudi mješavinu teorijskih kolegija i istraživačkih radionica, iako se čini da je metodološko usavršavanje dosta ograničeno, pogotovo u pitanju kvantitativnih metodologija. Proglasivši sve kolegije izbornima, nastavni plan i program naglašava individualan pristup i studentima daje značajnu slobodu u biranju usmjerenja vlastitog studija; loša strana takva pristupa

	nedostatak je koherentnosti i fokusa studija kao cjeline. Na neki način, studij ne odgovara međunarodnim standardima jer ima vrlo široko definiran upisni postupak bez skoro ikakvih kriterija, a osobito je upadljiv nedostatak prijedloga istraživanja. Osim toga, činjenica da se prava tema disertacije brani tek na kraju druge godine neizbježno skraćuje vrijeme za izradu doktorskog rada, zbog čega većini studenata treba dosta više od tri godine za dovršetak studija. Čini se da postupak mentoriranja nije formaliziran, odnosno da nije propisan broj konzultacija ni sastanaka studenata i mentora. Međunarodno iskustvo nije aktivno poticano kroz nastavni plan i program (bodovi se dodjeljuju za sudjelovanje u ljetnim školama ili programima mobilnosti, ali s obzirom da su to dobrovoljne aktivnosti, studenti nemaju dovoljno poticaja da odu u inozemstvo i prošire svoje vještine i znanje izvan onoga što nudi program na njihovu matičnom odsjeku). Čini se da ne postoji institucijski proces za organizaciju i implementaciju povratnih informacija studenata (na razini kolegija, kao ni na cijelom doktorskog studiju).
4.2. Ishodi učenja navedeni na razini studijskog programa i njegovih segmenata u skladu su s razinom 8.2. HKO-a. Njima se jasno opisuju kompetencije koje će doktorandi steći tijekom doktorskoga studijskog programa, uključujući i etičke zahtjeve provođenja istraživačkog rada.	POTREBNA POBOLJŠANJA Opisi ishoda učenja na razini programa previše su općeniti, a njihova usklađenost s nastavnim aktivnostima nije uvijek jasna. Nadalje, s obzirom na to da su kolegiji izborni, nije jasno imaju li svi studenti jednaku mogućnost da usvoje svih 13 ishoda učenja. Osim toga, ne postoji očita usklađenost između aktivnosti studijskog programa i prioritetnih tema iz polja sociologije koje su navedene u Razvojnoj i znanstvenoistraživačkoj strategiji Filozofskog fakulteta. Stručno povjerenstvo nije bilo upoznato s postupcima vrednovanja za pojedine kolegije; ciljevi učenja na razini kolegija identificirani su vrlo općenito (tablica Ishodi učenja u Samoanalizi) pa Povjerenstvo nije moglo procijeniti jesu li i do koje mjere međusobno usklađeni i prikladni za studijski program.
4.3. Ishodi su učenja doktorskoga studija logički i jasno povezani s ishodima učenja pojedinih nastavnih sadržaja, mentorskog i istraživačkog rada.	POTREBNA POBOLJŠANJA Usklađenost ishoda učenja na razini studija i nastavnih sadržaja nije bilo moguće dobro procijeniti zbog nedostupnosti detaljnih informacija o sadržaju kolegija.
4.4. Programom doktorskog studija postižu	VISOKA RAZINA KVALITETE

se ishodi učenja i kompetencije u skladu s razinom 8.2. HKO-a.	Usprkos nedostacima koji su identificirani u kriteriju 4.2., većina disertacija koje je Povjerenstvo uspjelo pregledati bile su na zadovoljavajućoj razini i ukazivale su na to da studenti imaju mogućnost steći specifične i generičke vještine i kompetencije koje su relevantne za to znanstveno polje, kao što je navedeno u studijskom programu. Stručno povjerenstvo nije moglo procijeniti objavljene radove studenata, kao ni ostale tipove objavljenih materijala.
4.5. Obrazovne su metode (i raspodjela ECTS-a, ako je definirana) prikladne razini 8.2. HKO-a i osiguravaju postizanje jasno definiranih očekivanih ishoda učenja.	POTREBNA POBOLJŠANJA Koliko je Povjerenstvo uspjelo shvatiti, nastavni program uključuje niz nastavnih metoda, kao i radionice koje se čine osobito prikladne za prijenos znanja i razvoj istraživačkih vještina na razini doktorskog studija. Međutim, kako od druge godine studija nadalje prevladava individualiziran/prilagođen pristup, nije sasvim jasno kako se ostvarivanje ishoda učenja osigurava na standardiziran i transparentan način za sve kolegije.
4.6. Program omogućava stjecanje generičkih (prenosivih) vještina.	POTREBNA POBOLJŠANJA Čini se da su za stjecanje generičkih (prenosivih) vještina uglavnom zadužene tri radionice koje obrađuju koncipiranje istraživanja, strukturiranje disertacije i uvod u znanstvenu komunikaciju. To se čini nedovoljnim, a i u Samoanalizi je ispravno zamijećeno da postoji potreba za uključivanjem više radionica u nastavni program, pogotovo na temu općih metodoloških i istraživačkih vještina. Mogućnost sudjelovanja na takvim radionicama izvan Sveučilišta u teoriji se potiče, ali u praksi je očito ograničeno; čini se da to uvelike ovisi o vlastitim aktivnostima studenata ili o preporuci mentora/savjetnika, što bi pojedine studente moglo dovesti u nepovoljan položaj.
4.7. Nastavni su sadržaji u funkciji trenutačnoga i budućega istraživačkog rada i osposobljavanja doktoranada (individualni plan slušanja nastave, generičke vještine i dr.).	VISOKA RAZINA KVALITETE Format doktorskog studija osigurava značajnu razinu fleksibilnosti i prilagodljivosti potrebama i planovima pojedinih studenata. Kao što je već napomenuto, takav pristup ima određene mane, ali ujedno omogućava prilagođavanje individualnim prioritetima pojedinaca.
4.8. Program osigurava kvalitetu međunarodnom povezanošću i mobilnošću nastavnika i doktoranda.	POTREBNA POBOLJŠANJA Čini se da je razina internacionalizacije doktorskog studija

	dosta ograničena. U teoriji, međunarodna se mobilnost potiče – a Odjel je uspostavio niz kontakata s inozemnim sveučilištima kroz Erasmus program – ali nema nikakvih očitih dokaza o važnosti mobilnosti za prosječnog studenta. Povjerenstvu nisu predočene nikakve statistike o sudjelovanju studenata ili predavača/mentora u međunarodnoj mobilnosti. Čini se da u izvođenju studija ne sudjeluju nikakvi međunarodni mentori ili nastavnici. Studenti su formalno motivirani na sudjelovanje u međunarodnim konferencijama ili objavljivanje radova kroz dodjelu ECTS-a, što je pohvalno, ali to se opet temelji na dobrovoljnom sustavu koji ne može osigurati da će svi studenti tijekom studija stupiti u kontakt s međunarodnom akademskom zajednicom. S druge strane, međunarodni su standardi zadovoljeni u pitanju mogućnosti pisanja disertacije na engleskom jeziku, kao i mogućnosti za (djelomičnu) zamjenu disertacije radovima objavljenim u visokopozicioniranim časopisima.

*** NAPOMENA: STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE I OZNAKA KVALITETE**

Zadaća je stručnog povjerenstva u reakreditaciji doktorskih studija višestruka. Povjerenstvo ili dio povjerenstva koje odlazi u posjet visokom učilištu izrađuje prijedlog izvješća na temelju samoanalize, posjeta i popratne, relevantne dokumentacije. Prijedlog izvješća usvajaju svi članovi povjerenstva jednoga grozda, a predsjednik povjerenstva grozda zadužen je za usklađivanje razine ocjenjivanja.

Stručno povjerenstvo u izvješću donosi procjenu zadovoljava li visoko učilište na doktorskom studijskom programu propisane zakonske i podzakonske uvjete, zadovoljava li dodatne/preporučene uvjete koje je utvrdio Akreditacijski savjet Agencije te ima li pozitivnu, odnosno zadovoljavajuću ocjenu kvalitete prema kriterijima ovoga dokumenta. Nadalje, stručno povjerenstvo obvezatno mora izraditi preporuke za unapređenje kvalitete.

Na temelju procjene svih navedenih elemenata, stručno povjerenstvo može predložiti Akreditacijskom savjetu Agencije: izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta; pismo očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine ili uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo procijeni da visoko učilište svojim doktorskim programom ne zadovoljava zakonske i podzakonske uvjete ili da je kvaliteta izvođenja programa narušena (ne zadovoljava dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta ili je ocjena kvalitete jako loša), ono treba predložiti uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su zakonski i podzakonski uvjeti zadovoljeni, ali je kvaliteta narušena u određenim (gore navedenim) elementima te kako se utvrđeni nedostaci mogu ispraviti u roku do tri godine, ono treba predložiti pismo očekivanja.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su svi zakonski, podzakonski i dodatni/preporučeni uvjeti zadovoljeni, a ocjena kvalitete zadovoljavajuća, odnosno da studijski program ispunjava pravilno zacrtane ishode učenja za tu razinu i područje znanosti, ono može predložiti izdavanje potvrde te obvezati visoko učilište na unapređenje kvalitete u okviru naknadnog praćenja i izvještavanja Agenciji.

Konačno, ako je stručno povjerenstvo, prema gore navedenim kriterijima, predložilo izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta te je procijenilo kako se, osim minimalnog praga kvalitete studijskog programa, odnosno razine kvalifikacijskog okvira, program treba prepoznati kao doktorski program „visoke razine kvalitete“, tada ono Akreditacijskom savjetu može predložiti da Agencija takvu doktorskom programu dodijeli oznaku kvalitete „visoka razina kvalitete“. Time Agencija, uz suglasnost Akreditacijskog savjeta, visokom učilištu dodjeljuje pravo uporabe oznake u akademsku i promidžbenu svrhu.

Oznaka kvalitete „visoka razina kvalitete“ ne može se predložiti odnosno dodijeliti programu ni visokom učilištu koje ne zadovoljava sve zakonske i podzakonske uvjete navedene u ovom dokumentu i sve dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta. Osim navedenog, ocjena kvalitete programa treba odražavati visoku razinu kvalitete na način da je najmanje polovica potkriterija u svakom kriteriju ocjene kvalitete ocijenjena kao visoka razina kvalitete. Akreditacijski savjet Agencije donosi konačno mišljenje o dodjeli oznake. Sadržaj i oblik oznake kvalitete propisat će Agencija svojim općim aktom.

Akreditacijski savjet Agencije na sjednici razmatra završno izvješće sa svim preporukama i prijedlozima te o njemu donosi mišljenje. Agencija na temelju prethodnog mišljenja Akreditacijskog savjeta donosi akreditacijsku preporuku ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje te po primitku ministrove konačne odluke o ishodu postupka dodjeljuje oznaku „visoke razine kvalitete“.